

หนังสืออ่านเพิ่มเติมชุดสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

จังหวัด กาฬสินธุ์

ป

ว 546 ห

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓-๔

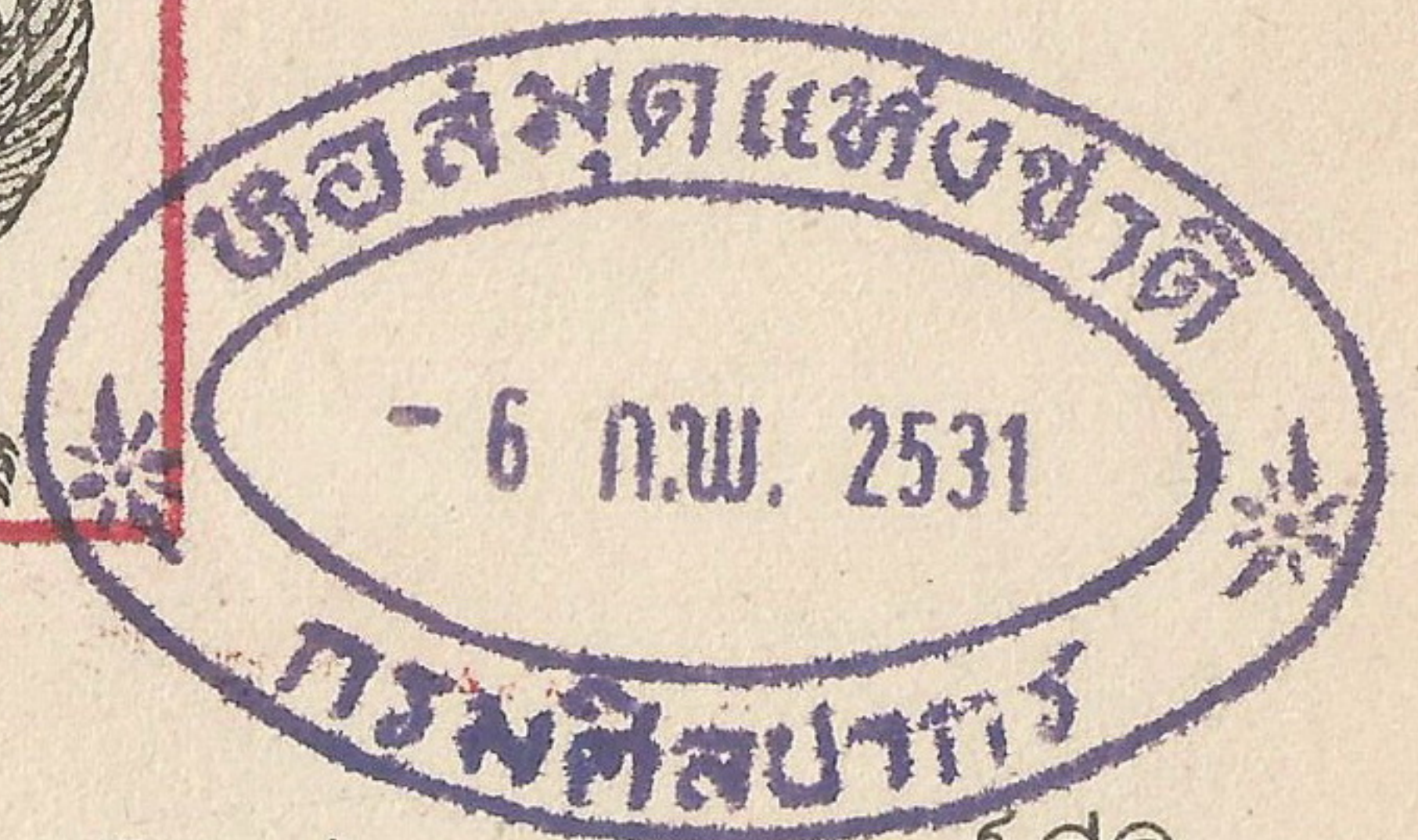
กระทรวงศึกษาธิการ

กรมศิลปากร
อำนวยการพิมพ์

หม่อมหลวงพรหมเทพ กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน ๕ พฤศจิกายน ๒๕๓๑

จาก

องค์การค้ำของครูสภา

หนังสืออ่านเพิ่มเติมชุดสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต
เรื่อง

จังหวัดกาฬสินธุ์

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ - ๔

ของ

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

พิมพ์ครั้งที่หนึ่ง ๕,๐๐๐ เล่ม

พ.ศ. ๒๕๒๗

ปกกระดาษราคาเล่มละ ๑๒.๐๐ บาท

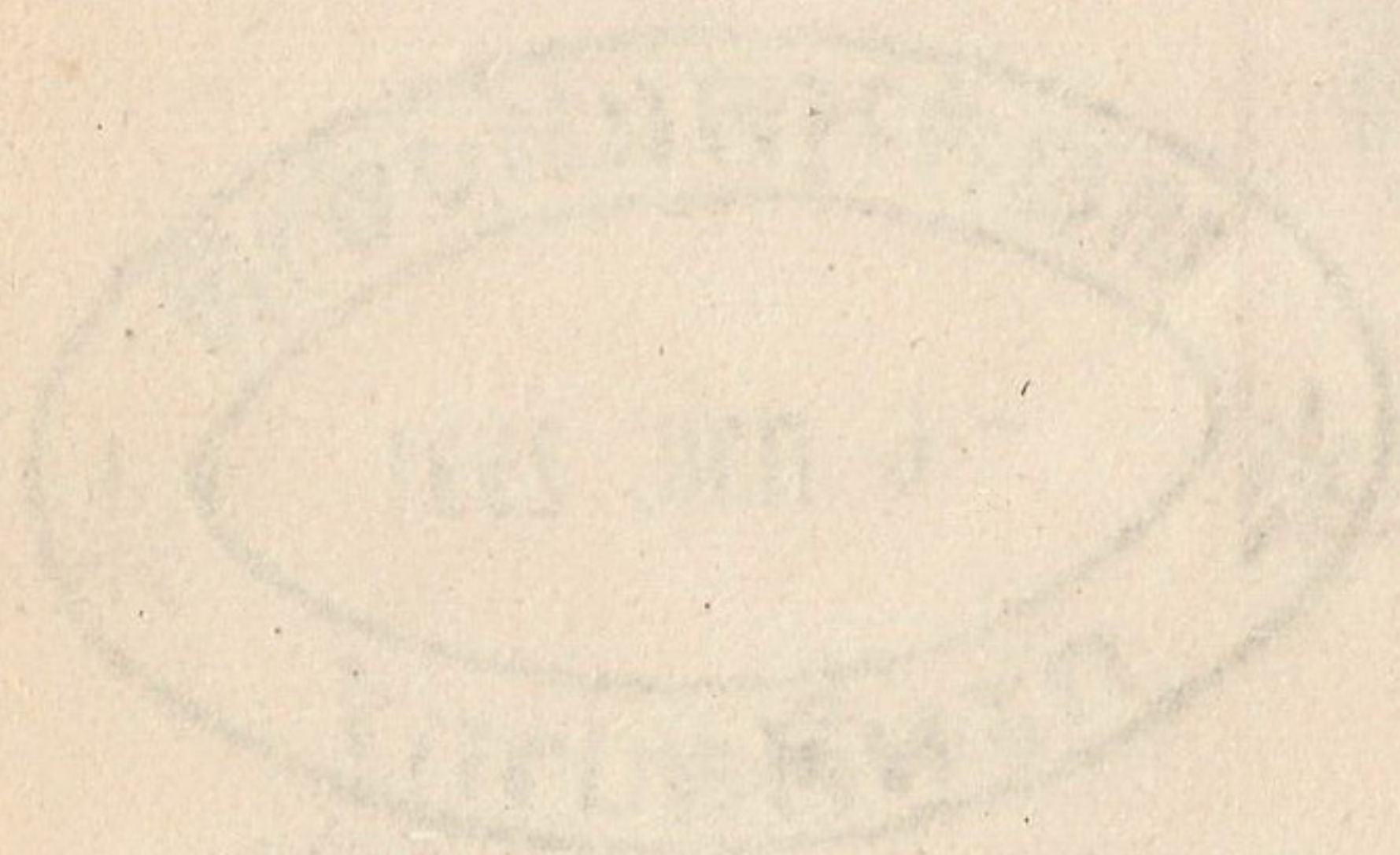
(ห้ามขายเกินกว่าราคาที่กำหนดไว้)

จัดพิมพ์โดยองค์การค้ำของครูสภา

พิมพ์ที่โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว

๕๒ ถนนลาดพร้าว บางกะปิ กรุงเทพมหานคร

มีลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติ

เลขทอง 201

✓ เลขหมู่ ๒
๑546๗

เลขทะเบียน น.31๒.2655

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง อนุญาตให้ใช้หนังสือในโรงเรียน

ด้วยกรมวิชาการ และสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ ได้ร่วมกันจัดทำหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง จังหวัดกาฬสินธุ์ สำหรับชั้น ประถมศึกษาปีที่ ๓ - ๔ ขึ้น กระทรวงศึกษาธิการได้พิจารณาแล้ว อนุญาต ให้ใช้หนังสือนี้ในโรงเรียนได้

ประกาศ ณ วันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๒๗

(นายบรรจง ชุตกุลชาติ)

รองปลัดกระทรวง ปฏิบัติราชการแทน

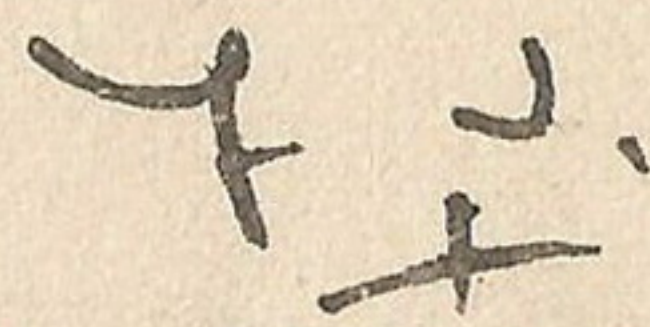
ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

“จังหวัดกาฬสินธุ์” เป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์จัดทำขึ้น ตามโครงการของกรมวิชาการที่สนับสนุนให้ท้องถิ่นจัดทำสื่อการเรียนขึ้นใช้ในท้องถิ่นของตน ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ และกระทรวงศึกษาธิการมอบหมายคณะกรรมการ ดังรายชื่อที่ปรากฏท้ายหนังสือนี้ เป็นผู้ตรวจ

หนังสือเล่มนี้ให้ความรู้เกี่ยวกับประวัติความเป็นมา ที่ตั้ง ขนาด สภาพภูมิประเทศ ภูมิอากาศ การแบ่งเขตการปกครอง ประชากร การคมนาคม การศึกษา อาชีพ ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และสถานที่ท่องเที่ยวของจังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งเนื้อหาสาระดังกล่าว กรมวิชาการคาดว่าจะประโยชน์แก่การเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ - ๔ ได้เป็นอย่างดี

กรมวิชาการขอขอบคุณผู้ที่ร่วมจัดทำและคณะกรรมการตรวจทุกท่าน
ไว้ ณ ที่นี้

(นายสุรเดช วิเศษสุรการ)

อธิบดีกรมวิชาการ

๑๗ กันยายน ๒๕๒๗

สารบาญ

หน้า

ประวัติความเป็นมา	๑
ที่ตั้ง ขนาด สภาพภูมิประเทศ และภูมิอากาศ	๒
การแบ่งเขตการปกครอง และประชากร	๖
การคมนาคม	๖
การศึกษาและการประกอบอาชีพ	๗
ศิลปวัฒนธรรมและประเพณี	๘
โบราณสถาน และโบราณวัตถุ	๑๒
สถานที่ท่องเที่ยว	๑๘

จังหวัดกาฬสินธุ์

ประวัติความเป็นมา

เมื่อประมาณ พ.ศ. ๒๓๒๔ ท้าวโสมพะมิตร เชื้อพระวงศ์เจ้ากรุงศรีสัตนาคนหุต (เวียงจันทน์) ได้อพยพครอบครัวและบ่าวไพร่ ราษฎรจำนวนประมาณ ๕,๐๐๐ คน จากบ้านผ້าว แขวงเมืองศรีสัตนาคนหุต ข้ามเขาภูพานมาพบทำเล ริมลำน้ำปาว แลพบดงสงเปลือยเป็นที่อุดมสมบูรณ์ จึงตั้งบ้านเรือนอยู่อาศัยเรียกว่า บ้านแก่งสำโรง และเมื่อปี พ.ศ. ๒๓๓๖ ท้าวโสมพะมิตรได้พาญาติพี่น้องเข้าเฝ้าฯ พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช การเข้าเฝ้าฯ ครั้งนั้นได้นำกาสัมฤทธิ์ไปทูลเกล้าถวายด้วย พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๑ แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ยกบ้านแก่งสำโรงเป็นเมืองกาฬสินธุ์ ตั้งให้ท้าวโสมพะมิตรเป็นเจ้าเมือง มียศเป็นพระยาไชยสุนทร

เมืองกาฬสินธุ์ในครั้งนั้น มีอาณาเขตกว้างขวางมาก คือจะรวมเขตจังหวัดสกลนครในปัจจุบัน และบางส่วนของจังหวัดนครพนม จังหวัดมหาสารคาม จังหวัดร้อยเอ็ด ด้วย เมื่อพระยาไชยสุนทร(โสมพะมิตร) ถึงแก่อนิจกรรม ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ตั้งท้าวหมาแพงเป็นพระยาไชยสุนทร เจ้าเมืองคนที่ ๒ และต่อมาเมื่อ พ.ศ. ๒๓๖๙ เจ้าอนุวงศ์แห่งเมืองเวียงจันทน์ ได้ยกทัพมาจับเอาตัวพระยาไชยสุนทร (หมาแพง) และอุปราชกรมการเมืองอื่น ๆ มาแล้วกวาดต้อนเอาครอบครัวเจ้าเมือง กรมการเมือง และราษฎรไปเมืองเวียงจันทน์ เมืองกาฬสินธุ์จึงว่างไม่มีเจ้าเมือง ๒ ปี

พ.ศ. ๒๓๗๑ พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรง
พระกรุณาโปรดเกล้าฯตั้งท้าววรบุตร (เจียม) เป็นเจ้าเมืองกาฬสินธุ์
คนที่ ๓ นาม “พระยาพิไชยสุนทร” และเมืองกาฬสินธุ์ก็มีเจ้าเมือง
ปกครองขึ้นตรงต่อกรุงเทพฯสืบต่อมา เมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๐ ทางราชการ
ได้ยกฐานะเป็นจังหวัดกาฬสินธุ์และโปรดเกล้าฯให้ขุนบริบาลบรรพตเขต
เป็นข้าหลวงประจำจังหวัด

ที่ตั้ง ขนาด สภาพภูมิประเทศ และภูมิอากาศ

จังหวัดกาฬสินธุ์ตั้งอยู่ตอนกลางของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ของประเทศไทย ห่างจากกรุงเทพมหานครประมาณ ๕๕๐ กิโลเมตร
มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียงดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับจังหวัดสกลนคร จังหวัดอุดรธานีและจังหวัด
นครพนม

ทิศใต้ ติดต่อกับจังหวัดร้อยเอ็ด และจังหวัดมหาสารคาม

ทิศตะวันออก ติดต่อกับจังหวัดร้อยเอ็ด และจังหวัดนครพนม

ทิศตะวันตก ติดต่อกับจังหวัดมหาสารคาม จังหวัดขอนแก่น
จังหวัดอุดรธานี และจังหวัดมุกดาหารที่อำเภอกุฉินารายณ์ และอำเภอ
เขาวง

จังหวัดกาฬสินธุ์มีเนื้อที่ประมาณ ๗,๖๕๑ ตารางกิโลเมตร หรือ
๔,๗๘๒,๐๗๕ ไร่ สภาพภูมิประเทศทั่วไปของจังหวัดกาฬสินธุ์เป็นที่ราบ
สูง ลักษณะดินส่วนใหญ่เป็นดินปนทราย และบางส่วนเป็นดินเหนียว
ลักษณะภูมิประเทศอาจแบ่งได้เป็น ๓ ตอนคือ

ลักษณะพื้นที่ตอนเหนือ ได้แก่เขตอำเภอท่าคันโท อำเภอคำม่วง และอำเภอเขาวง มีเทือกเขาภูพานเป็นแนวยาวต่อเขตแดนกับจังหวัด สกลนคร มีภูเขาสลับซับซ้อนและมีที่ราบในระหว่างหุบเขา มีป่าไม้ เบญจพรรณ คือไม้เต็ง ไม้รัง ไม้แดง ไม้ประดู่ ไม้มะค่า ไม้ยาง เป็นต้น ทางราชการได้กำหนดเป็นป่าสงวน เมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๖ ได้มีการเจาะสำรวจหาน้ำมันในเขตอำเภอเขาวง แต่ผลการสำรวจไม่เป็นที่เปิดเผย ส่วนการสำรวจหาแร่ธาตุอื่น ๆ ยังไม่มีการสำรวจ ยกเว้นเกลือสินเธาว์ ซึ่งเป็นเกลือแร่ที่ประชาชนนำมาบริโภคกันทั่วไปแต่ไม่ได้ทำเป็นอุตสาหกรรม

ลักษณะพื้นที่ตอนกลาง ได้แก่เขตอำเภอหนองกุงศรี อำเภอ สหัสขันธ์ อำเภอห้วยเม็ก อำเภอสมเด็จ อำเภอกุฉินารายณ์ กิ่งอำเภอ ห้วยผึ้ง และกิ่งอำเภอนามน เป็นพื้นที่ราบมีป่าไม้บางส่วน ลักษณะดิน เป็นดินปนทราย มีเขื่อนชลประทานลำปาวในเขตอำเภอสหัสขันธ์ และอำเภอยางตลาด จึงทำให้มีอ่างกักเก็บน้ำไว้ใช้ได้บริเวณกว้าง

ลักษณะพื้นที่ตอนล่าง ได้แก่เขตอำเภอเมืองกาฬสินธุ์ อำเภอ กมลาไสย กิ่งอำเภอร่องคำและอำเภอยางตลาด เป็นที่ราบลุ่ม และมีลำน้ำ สำคัญคือลำน้ำปาว ลำน้ำพาน ห้วยแก่ง และลำน้ำชีไหลผ่าน สภาพ เป็นดินอุดมและเป็นเขตได้รับน้ำชลประทานจากโครงการเขื่อนลำปาวด้วย จึงเป็นแหล่งเพาะปลูกที่สำคัญของจังหวัด

สภาพภูมิอากาศในฤดูร้อนค่อนข้างร้อนจัดและในฤดูหนาวก็ค่อนข้าง หนาวเย็น ระหว่างเดือนพฤษภาคม ถึงเดือนกันยายน จะมีฝนตกซึ่งบางปี ฝนตกน้อยก็ค่อนข้างแห้งแล้ง เช่นเดียวกับจังหวัดอื่น ๆ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของไทย

แหล่งน้ำสำคัญ

๑. ลำน้ำปาว เป็นลำน้ำสำคัญ ในจังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งมีต้นกำเนิด จากเทือกเขาภูพานในเขตจังหวัด อุดรธานี ไหลผ่านอำเภอดำม่วง อำเภอสหัสขันธ์ อำเภอหนอง กุงศรี อำเภอยางตลาด อำเภอ เมืองกาฬสินธุ์ อำเภอกมลาไสย และกิ่งอำเภอร่องคำ ซึ่งลำน้ำปาว นี้จะไหลไปบรรจบกับลำน้ำชี เมื่อสุดเขตของจังหวัดกาฬสินธุ์ และลำน้ำปาวตอนบนนั้นจะเป็น ที่รวมของลำน้ำอื่น ๆ อีก เช่น ห้วยยาง ลำพันชาด ลำพาน

ลำน้ำปาว

๒. ลำน้ำชี เป็นลำน้ำที่ไหลผ่านมาจากจังหวัดมหาสารคาม และ อยู่ตอนใต้ของจังหวัด ซึ่งเป็นเขตแดนของจังหวัดกาฬสินธุ์กับจังหวัด มหาสารคามและจังหวัดร้อยเอ็ด

๓. ลำพะยั้ง เป็นลำน้ำที่เกิดจากเทือกเขาภูพานในเขตอำเภอเขาวง ไหลผ่านอำเภอกุฉินารายณ์ ไปบรรจบกับลำน้ำชีในเขตจังหวัดร้อยเอ็ด

นอกจากลำน้ำทั้ง ๓ ที่กล่าวมานี้มีลำห้วยอีกมาก เช่น ห้วยแก่ง ห้วยสังเคียบ ห้วยสังกะสลว ซึ่งลำน้ำเหล่านี้จะไหลรวมกับลำน้ำปาว ในเขตจังหวัดกาฬสินธุ์ และยังมีหนอง บึงอยู่ทั่วไป

การแบ่งเขตการปกครองและประชากร

จังหวัดกาฬสินธุ์แบ่งการปกครองออกเป็น ๑๑ อำเภอ ๓ กิ่งอำเภอ คือ อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ อำเภอยางตลาด อำเภอกมลาไสย อำเภอสมเด็จ อำเภอสหัสขันธ์ อำเภอคำม่วง อำเภอกุฉินารายณ์ อำเภอเขาวง อำเภอหนองกุงศรี อำเภอท่าคันโท กิ่งอำเภอนามน กิ่งอำเภอห้วยผึ้ง และกิ่งอำเภอร่องคำ

จำนวนประชากรสำรวจเมื่อเดือนธันวาคม ๒๕๒๗ จังหวัดกาฬสินธุ์มีประชากรทั้งสิ้น ๗๕๐,๑๑๐ คน มีผู้แทนราษฎรจำนวน ๓ คน อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ อำเภอกมลาไสย และอำเภอยางตลาด จะมีประชากรอยู่หนาแน่นกว่าเขตอำเภออื่น ๆ ประชาชนส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ

การคมนาคม จังหวัดกาฬสินธุ์มีถนนที่ใช้ติดต่อภายในจังหวัดที่นับว่าอยู่ในเกณฑ์ดี สะดวกและยังมีทางหลวงติดต่อกับจังหวัดต่าง ๆ ได้หลายจังหวัดเช่น

เส้นทางสายกาฬสินธุ์ - สมเด็จ เป็นทางไปสู่จังหวัดสกลนคร โดยเส้นทางข้ามเทือกเขาภูพาน

เส้นทางกาฬสินธุ์ - กมลาไสย เมื่อแยกจากอำเภอกมลาไสย ผ่านไปตามทางหลวงแผ่นดินแล้วผ่านข้ามลำชี จะเป็นทางไปยังจังหวัดร้อยเอ็ด

เส้นทางที่ผ่านอำเภอกุฉินารายณ์ เมื่อสุดสายที่อำเภอกุฉินารายณ์ จะมีทางเชื่อมต่อไปถึงจังหวัดมุกดาหาร จังหวัดนครพนม และจังหวัดสกลนครได้

เส้นทางที่ผ่านอำเภออย่างตลาด และอำเภอเชียงยืนจะเข้าสู่จังหวัด
ขอนแก่นได้

เส้นทางที่ผ่านอำเภออย่างตลาด ผ่านอำเภอกันทรวิชัย จะเข้าสู่
จังหวัดมหาสารคามได้

การศึกษาและการประกอบอาชีพ

การศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นจังหวัดที่ประชาชนได้รับการศึกษา
อย่างทั่วถึง มีโรงเรียนประถมศึกษาทุกหมู่บ้าน มีโรงเรียนมัธยมศึกษา
ทุกอำเภอและกิ่งอำเภอ บางอำเภอมี ๒ - ๓ โรงเรียน และระดับ
อาชีวศึกษามี ๓ แห่ง คือวิทยาลัยเทคนิคกาฬสินธุ์ วิทยาลัยนาฏศิลป์
วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา วิทยาเขตเกษตรกาฬสินธุ์ ซึ่งทั้ง
๓ แห่งนี้ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมืองกาฬสินธุ์

การประกอบอาชีพ ประชากรส่วนใหญ่ทำนาโดยใช้พื้นที่ส่วนมาก
ทำนาดำ และทำนาหว่านบ้างเล็กน้อย ในเขตที่ลุ่มริมฝั่งลำน้ำปาว
ลำน้ำชี ชาวกาฬสินธุ์นิยมปลูกข้าวเหนียวเพราะใช้เป็นอาหารหลัก ส่วน
ข้าวเจ้านั้นปลูกกันน้อย และชาวนาจะขายข้าวเจ้าทันทีที่เก็บเกี่ยวได้

การทำไร่ พืชไร่ที่สำคัญได้แก่ มันสำปะหลัง อ้อย ปอ ถั่วลิสง
ถั่วเขียว แตงโมและยาสูบพันธุ์เตอร์กิส มันสำปะหลังปลูกกันมาก จึงมีโรงงาน
อุตสาหกรรมแป้งมันสำปะหลัง โรงงานอุตสาหกรรมมันเส้น และมี
โรงงานอุตสาหกรรมมันเม็ด อีกหลายโรงงาน

อ้อย มีปลูกมากในเขตอำเภอท่าคันโท อำเภอหนองกุงศรีและอำเภอ
ห้วยเม็ก เพราะพื้นที่อำเภอดังกล่าวอยู่ใกล้โรงงานน้ำตาล ซึ่งอยู่ในจังหวัด
ขอนแก่น และจังหวัดอุดรธานี

ถั่วลิสง ถั่วเขียว แตงโม เป็นพืชที่ปลูกในเขตชลประทาน และปลูกหลังการเก็บเกี่ยวข้าวแล้ว ได้ผลผลิตค่อนข้างมาก ทำให้ชาวนามีรายได้เพิ่มขึ้น

ประชาชนที่อยู่บริเวณรอบอ่างชลประทานลำปาว อ่างชลประทานห้วยแก่ง มีอาชีพจับปลาน้ำจืด ขายในจังหวัดและส่งขายต่างจังหวัดได้บ้าง

ศิลปวัฒนธรรมและประเพณี

ชาวกาฬสินธุ์ ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธและยึดมั่นในประเพณีและวัฒนธรรมดั้งเดิม จึงมีการทำพิธีต่าง ๆ กันทั้งปี คืองานประเพณี ๑๒ เดือน ซึ่งได้แก่

เดือน ๑ หรือเดือนอ้าย ประเพณีบุญเข้ากรรม

เดือน ๒ หรือเดือนยี่ ประเพณีบุญคูณลานหรือบุญกุ่มข้าว(กองข้าว)

เดือน ๓ บุญข้าวจี บุญมาฆบูชา

เดือน ๔ บุญพระเวส (เทศน์มหาชาติ)

เดือน ๕ บุญสงกรานต์ บุญสงกรานต์

เดือน ๖ บุญบั้งไฟ บุญก่อพระทราย (เจดีย์ทราย)

เดือน ๗ บุญซำฮะ สวดถอดบ้านเลียงปู่ตา

เดือน ๘ บุญเข้าพรรษา บุญแห่เทียน

เดือน ๙ บุญข้าวประดับดิน

เดือน ๑๐ บุญข้าวสาก (สลากภัต) เลี้ยงตาแฮก

เดือน ๑๑ บุญออกพรรษา ล่องเรือไฟ (ลอยกระทงของชาว

อีสาน)

เดือน ๑๒ บุญกฐิน

ประเพณีดังกล่าวข้างต้นนี้ ทุกหมู่บ้านจะกระทำกันเป็นประจำ และบางครั้งก็จะมีมหรสพสมโภชกันอย่างเอิกเกริก ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาพ เศรษฐกิจของแต่ละหมู่บ้าน นอกจากนี้ยังมีพิธีบายศรีสู่ขวัญ ซึ่งเป็น ประเพณีนิยมทำกันในเทศกาลปีใหม่ งานสงกรานต์ และในโอกาสต่าง ๆ เช่น การบายศรีสู่ขวัญให้แก่คู่บ่าวสาวในวันแต่งงาน ให้แก่นาคที่จะ อุปสมบท ให้แก่ผู้ที่หายจากการเจ็บป่วย หรือคนที่ชาวบ้านเคารพนับถือ

พิธีบายศรีสู่ขวัญ

▲ การแข่งสวิงของกาฬสินธุ์

การรำกลองยาว ▼

ศิลปะพื้นเมืองที่เกี่ยวกับการแสดง ได้แก่ เซิ้งสวิง เซิ้งผัดข้าว
เซิ้งสับหน่อไม้ หมอลำหมู่ หมอลำกลอน รำกลองยาว ฟ้อนภูไท เป็น
ศิลปะการแสดงที่หาดูได้ทั่วไปในจังหวัดกาฬสินธุ์

ศิลปะทางอาชีพ มีหลายอย่างที่น่าสนใจ คือการทอผ้ามัดหมี่ ชาวบ้าน
ทอผ้ามัดหมี่ใช้กันมาตั้งแต่สมัยโบราณ ฝีมือเป็นที่เชื่อถือมาโดยตลอด
นอกจากนี้ยังมีผ้าแพรวไหม หรือผ้าห่มไหมบ้านโพน อำเภอคำม่วง เป็น
ผ้าไหมที่มีสีสวยและลวดลายงดงาม เป็นงานในโครงการส่งเสริมศิลปาชีพ
ในสมเด็จพระบรมราชินีนาถ เช่นเดียวกับกระเป๋าทอไม้ไผ่หรือหวาย
ซึ่งเป็นฝีมือของชาวบ้านหนองห้าง อำเภอกุฉินารายณ์ เป็นงานฝีมือ
ประณีต และรูปแบบสวยงามมาก

▲ การทอผ้ามัดหมี่

ผ้าแพรวไหมหรือผ้าแพรวา อำเภอบ้านโพน ▲

โปงลาง เป็นดนตรีที่มีต้นกำเนิดในภาคอีสาน ชาวกาฬสินธุ์ ได้ฟื้นฟูศิลปปะดนตรีแขนงนี้ให้เป็นที่ปรากฏแก่ชนทั่วไป ฉะนั้น จึงเรียกว่า “โปงลางกาฬสินธุ์”

โบราณสถาน และโบราณวัตถุ

วัดบ้านก้อม หรือเรียกว่า วัดโพธิชัยเสมาราม อยู่ในเขตตำบลหนองแปน อำเภอกมลาไสย เป็นวัดที่มีโบสถ์สมัยทวารวดี ปักอยู่เป็นแนวกำแพง จำหลักเป็นภาพเกี่ยวกับเรื่องพุทธศาสนา

เสมอบ้านก้อม

เมืองฟ้าแดดสูงยาง อยู่ห่างจากอำเภอ กมลาไสยไปทางทิศตะวันตก ประมาณ ๕ กิโลเมตร อยู่ตำบลหนองแปน เป็นเมืองร้างสมัยทวารวดี มีอายุระหว่าง พ.ศ. ๑๓๐๐ ถึง พ.ศ. ๑๖๐๐ มีผู้ขุดพบใบเสมาหินทราย มีลวดลายบ้างไม่มีบ้าง ได้นำขึ้นทะเบียนไว้กับกรมศิลปากรแล้ว ๑๓๐ แผ่น

▲ พระธาตุยาคู

โนนสาวเอ้ ▲

ธาตุใหญ่ หรือธาตุยาคูบ้านเสมอ อยู่ตำบลหนองแปน อำเภอ
กมลาไสย เป็นเจดีย์สมัยทวารวดี ชาวบ้านจะจัดงานเทศกาลทุกปีระหว่าง
เดือนเมษายน ถึงเดือนพฤษภาคม เพื่อขอฟ้าขอฝน และความร่มเย็น
เป็นสุขของหมู่บ้าน

โนนสาวเอ้ อยู่ตำบลหนองแปน อำเภอกมลาไสย ซึ่งอยู่ใน
บริเวณเมืองฟ้าแดดสงยาง เป็นเนินที่มีซากโบสถ์จมดินอยู่ เรียกเนินนี้
ว่า “ทุ่งฟ้าแดด”

หลักทอด ที่ตำบลกุดหว้า อำเภอกุฉินารายณ์ เป็นหลักศิลา
รูปเหลี่ยม มีลายนกก มนุษย์ สิงห์ หนุมาน และม้าอยู่ใกล้ ๆ กัน ๒ หลัก

คูเมืองเชียงโตม อยู่ที่ตำบลโคกเครีอ อำเภอหนองกงศรี เป็นเมืองโบราณ มีซากคูเมืองเหลืออยู่

พุทธสถานภูสิงห์ อยู่บนยอดเขาภูสิงห์ อำเภอสหัสขันธ์ มีทางขึ้น ๒ ทางคือ ทางลาดยางคดเคี้ยว ขึ้นตามไหล่เขาทางทิศตะวันตก และทางเดินเท้าทำเป็นบันได ๑๐๔ ขั้น ขึ้นทางทิศตะวันออก เป็นสถานที่พักผ่อนที่ร่มรื่น ล้อมรอบไปด้วยป่าธรรมชาติ มองเห็นทิวทัศน์ของทุ่งนา หมู่บ้าน และน้ำในเขื่อนลำปาวที่สวยงาม และเป็นที่ประดิษฐานพระพรหมภูมิปาโล ซึ่งเป็นพระพุทธรูปปางมารวิชัย ที่ใหญ่ที่สุดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประดิษฐานอยู่บนเขาภูสิงห์ ห่างจากตัวเมืองไปทางทิศเหนือประมาณ ๓๓ กิโลเมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๑

พุทธสถานภูสิงห์

พระพรหมภูมิปาโลเป็นพระพุทธรูป
ที่สวยงาม พระวรกายสง่างาม
พระพักตร์อิมเอบ พระโอษฐ์เผย
ออกเล็กน้อยประหนึ่งจะยิ้ม พระ
เนตรทั้งสองสดใสปราศจากมลทิน
เปี่ยมด้วยเมตตาธรรมชั้นสูง ยัง
ความสบายใจให้บังเกิดแก่สาธุชน
ผู้พบเห็นโดยทั่วกัน

พระพรหมภูมิปาโล

พุทธสถานภูปอ อยู่บนเขาภูปอ อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ ห่างจาก
ตัวเมืองไปทางทิศเหนือประมาณ ๒๘ กิโลเมตร มีทางขึ้นทำเป็นบันได
ทางทิศใต้ มีพระไสยาสน์ถ้ำภูปอประดิษฐานอยู่บนไหล่เขา เป็นพระนอน
หันพระพักตร์ไปสู่ทิศใต้ สันนิษฐานว่าเป็นพระพุทธรูปในสมัยละว้า
เป็นที่เคารพสักการะของชาวจังหวัดกาฬสินธุ์ พุทธสถานภูปอนี้
ประชาชนนิยมมาพักผ่อนหย่อนใจ เพราะมีธรรมชาติและทิวทัศน์ที่
สวยงามอีกแห่งหนึ่ง

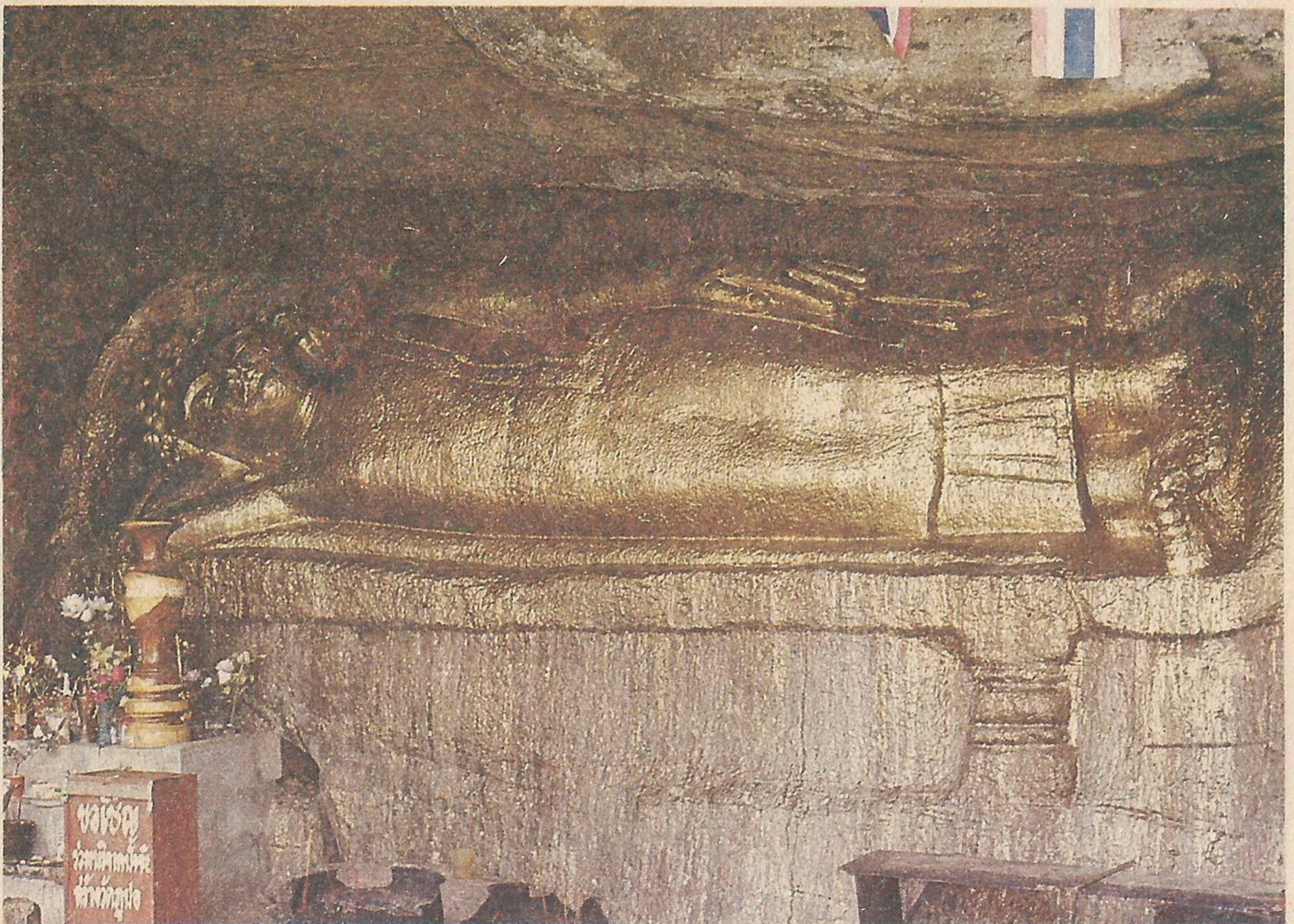

พระไสยาสน์ถ้ำภูพาน

พระไสยาสน์ถ้ำภูพานล่าง

พระไสยาสน์ถ้ำคูหา ที่บ้านนาสีนวล ตำบลโนนศิลา อำเภอ
สหัสขันธ์ เป็นพระนอนสลักติดกับหินหน้าผาในถ้ำ องค์พระนอนเต็มองค์
นอนตะแคงทางซ้าย แขนซ้ายรองพระเศียรไม่มีพระเกตุมาลา เข้าใจว่า
สร้างสมัยละว้า พระไสยาสน์ถ้ำคูหานี้ เป็นที่เคารพสักการะของ
ประชาชนทั่วไป มีการกราบไหว้ปิดทองในวันสงกรานต์ทุกปี

พระไสยาสน์ถ้ำคูหา

สถานที่ท่องเที่ยว

เขื่อนลำปาว เป็นเขื่อนดินที่ยาวที่สุดในประเทศไทย ทางเข้าเขื่อนแยกจากทางหลวงสายมหาสารคาม - กาฬสินธุ์ หลักกิโลเมตรที่ ๓๐ ไปทางทิศตะวันตก ๒๖ กิโลเมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๖ เพื่อใช้ในการเกษตรและบรรเทาอุทกภัย โดยเฉพาะเป็นเส้นทางคมนาคมทางน้ำและทางบก ทั้งยังเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ปลา เป็นสถานที่ท่องเที่ยวพักผ่อนหย่อนใจ และบริเวณสันเขื่อนลำปาว เป็นสวนไม้ประดับเรียกว่า “หาดดอกเกด” มีศาลารวบรวมสิ่งของอันเป็นสัญลักษณ์ของชาวอีสาน ไว้ให้ชมอีกด้วย มีศาลาที่พักเพื่อชมทิวทัศน์ป่า และภูเขาที่สวยงาม หาดดอกเกดจึงเป็นสถานที่ท่องเที่ยวพักผ่อนหย่อนใจเพื่อหาความสนุกเพลิดเพลินแห่งหนึ่งของจังหวัดกาฬสินธุ์

เขื่อนลำปาว

หาดดอกเกด

สวนสาธารณะและอุทยานสัตว์-
ป่าลำปาว เป็นสวนป่าธรรมชาติ
อยู่ทางเหนือของเขื่อนลำปาว
สร้างขึ้นเพื่อรักษาป่า ธรรมชาติ
และสัตว์นานาชนิด บริเวณริม
ภายในเขตสวนสาธารณะนี้จะจัดทำ
เป็นอุทยานสัตว์ป่า แบบสวนสัตว์
เปิด จึงเป็นสถานที่น่าเที่ยวชมและ
ศึกษา

สวนสาธารณะ

อุทยานสัตว์ป่าลำปาว

โครงการไร่นาตัวอย่างห้วยสีทน อยู่ห่างจากตัวเมืองไปทางทิศเหนือ ๖ กิโลเมตร เป็นสถานที่ทดลองข้าว พืชไร่อื่น ๆ และการประมงตลอดปี เป็นสถานที่ท่องเที่ยวศึกษาหาความรู้และความเพลิดเพลินกับธรรมชาติอีกแห่งหนึ่ง

สวนสัตว์เกษตร อยู่ในบริเวณวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาวิทยาเขตเกษตรกาฬสินธุ์ บนเส้นทางสายกาฬสินธุ์ - สกลนคร หลักกิโลเมตรที่ ๓ บริเวณสวนสัตว์เป็นป่าไม้อันร่มรื่น มีสัตว์ป่านานาชนิด นอกจากนั้นยังมีสวนไม้ดอก ไม้ประดับ พืชไร่ การเลี้ยงสัตว์ การเพาะชำและอื่น ๆ อีกมากมายที่จะไปศึกษาหาความรู้และเที่ยวชม

ผู้จัดทำ

สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์

กรรมการผู้ตรวจ

นางสาวพัฒน์ ภาสบุตร

นางสิรินทร์ ช่วงโชติ

นางมีบุญ มัลลย์มาน

นางสาวประไพ วัฒนพงษ์

นางสาวน้ำทิพย์ อักษรกุล

นางทิตนา เขมมณี

นายวิริยะ สิริสิงห์

นายไสว มาลาทอง

นายมนูญ ดารามิตร

นายมานพ กาละดี

นายเป็รื่อง เป็ลี่ยนสายสืบ

นายสมพงษ์ พลະสุรย์

นางรัตนา ภาชาฤทธิ์

นายเชษฐา แซ่มประเสริฐ

นางสาวฉวีวรรณ สุขสมจิตร

บรรณาธิการ

นางรัตนา ภาชาฤทธิ์

นางสาวฉวีวรรณ สุขสมจิตร

นายสุระ ดามาพงษ์

ปก

นายชูเกียรติ เกิดอุดม

แผนที่

นางรัตนาภรณ์ สุขเขษม

ภาพประกอบ

สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์

เลขที่

05

